

Lumturije KURTISHAJ

KRIMET E FORCAVE SERBE NË KOMUNËN E MALISHEVËS (1998-1999)

Gjatë luftës në Kosovë 1998-1999, forcat ushtarake dhe policore serbe kanë ushtruar akte të shumta të dhunës ndaj popullatës civile shqiptare në komunën e Malishevës. Këto akte përfshijnë torturë, vrasje, ekzekutime, përdhunime, dëbim me forcë dhe shkelje të tjera të rregullave të luftës, të cilat janë dokumentuar nga organizata të ndryshme të të drejtave të njeriut, si Human Rights Watch dhe Amnesty International. Sipas burimeve të ndryshme, në territorin e komunës së Malishevës, nga janari i vitit 1998 deri më 12 qershor 1999, janë vrarë 317 banorë (270 meshkuj dhe 67 femra), prej tyre 25 të karbonizuar. Këto informacione janë të rëndësishme për të kuptuar përmasat e dhunës dhe pasojat e luftës në Kosovë.¹

Sipas të dhënave në komunën e Malishevës, nga 317 civilët që u vranë dhe u masakruan nga forcat e sigurisë serbe, 70 prej tyre ishin fëmijë me moshë nga 0 deri 18 vjeç (21 femra dhe 49 meshkuj), ku kjo tregon se fëmijët ishin një nga grupet më të prekura nga dhuna e luftës në këtë komunë. Në fakt, sipas raportit të Human Rights Watch për Kosovën, fëmijët përbënin rreth 30% të viktimave civile të luftës.² Sipas të dhënave të Komisionit Komunal për të Zhdukurit në Kuvendin Komunal të Malishevës dhe Kryqit të Kuq Ndërkombëtar, 40 banorë (38 meshkuj dhe 2 femra) në komunën e Malishevës nuk kanë njohur fatin e tyre pas luftës. Këta banorë janë konsideruar të pagjetur, ngaqë nuk janë gjetur trupat e tyre, ose prova të tjera të vdekjes. Kjo është një dëshmi e mëtejshme e pasojave të luftës dhe e sfidave që mbeten për familjet e atyre që ende nuk kanë marrë përgjigje për

¹ Arkivi i Drejtorisë për Shëndetësi dhe Mirëqenies Sociale, Komuna e Malishevës, Regjistri i personave të vrarë gjatë luftës nga forcat serbe, fl. 1-6, cituar në Jusuf Osmani, *Krimet e Serbisë në Kosovë, 1998-1999*, vëll. 1 (Prishtinë: Agjencia Shtetërore e Arkivave të Kosovës, 2012), 551-559. Konsultim me Liridon Hotin, drejtor i Punës dhe Mërqinjës Sociale, Komuna e Malishevës, 7 dhjetor 2020.

² Hanumshahe Ilazi & Nustret Pllana, *Fëmijët martirë të Kosovës, 1981* (Prishtinë: Radio-Kosova e Lirë, 2019), 135-147. Shih listën e plotë të fëmijëve.

të dashurit e tyre.³

Në këtë komunë, janë gjetur më shumë se 16 varreza masive, ku janë varrosur trupat e viktimave të masakrave të ndodhura gjatë luftës. Këto masakra dhe varreza masive dëshmojnë për nivelin e lartë të krimit të luftës dhe gjenocidit që është bërë në këtë komunë.⁴ Në komunën e Malishevës, dhjetëra civilë shqiptarë të pafajshëm janë vrarë ose plagosur gjatë luftës. Sipas Shoqatës së Invalidëve të Luftës në Malishevë, më shumë se 250 civilë nga kjo komunë kanë mbetur me plagë të rënda fizike dhe psikologjike, të cilat kanë ndikuar negativisht në jetëgjatësinë dhe cilësinë e jetës së tyre.⁵ Popullata civile ka pësuar krime të rënda, të cilat kanë prekur individë të ndryshëm sipas moshës dhe gjinisë. Sipas të dhënave zyrtare, numri i viktimave të vrara është si më poshtë:

- 10 fëmijë të dy gjinive me moshë nga 0 deri në 7 vjeç,
- 15 fëmijë të të dy gjinive me moshë nga 8 deri në 14 vjeç,⁶
- 25 persona me moshë nga 15 deri në 18 vjeç,
- 159 burra dhe gra me moshë nga 19 deri në 60 vjeç,
- 94 burra dhe gra me moshë mbi 60 vjeç.⁷

Komuna e Malishevës ishte një nga zonat më të goditura nga lufta e Kosovës në vitin 1999, kur forcat serbe kryen një sërë krimeve kundër njerëzimit ndaj popullsisë shqiptare. Sipas raporteve të organizatave të ndryshme të drejtave të njeriut, si Human Rights Watch dhe Amnesty International, forcat serbe kanë vrarë, arrestuar, torturuar dhe dëbuar nga shtëpitë e tyre qindra civilë shqiptarë, duke përfshirë edhe nxënës të shkollave të mesme (shumë prej tyre ishin pjesë e Lëvizjes Rinore të Kosovës, një organizatë që luftonte për arsimim në gjuhën shqipe). Njëkohësisht, forcat serbe kanë shkatërruar dhe bllokuar infrastrukturën shëndetësore në komunë, duke lënë pa ndihmë mjekësore shumë fëmijë, gra dhe të moshuar shqiptarë. Këto veprime kanë krijuar një situatë humanitare

³ Arkivi i Drejtorisë për Shëndetësi dhe Mirëqenies Sociale, Komuna e Malishevës, Regjistri i personave të zhdukur gjatë viteve 1998-1999, fl. 1-2, cituar në Sinan Gegaj et al., Raporti i Komisionit për të Zhdukurit në Komunën e Malishevës, 29 nëntor 2007.

⁴ *Krimet e luftës në Kosovë, 1998-1999*, vëll. 1, red. Jusuf Osmani (Prishtinë: Agjencia Shtetërore e Arkivave të Kosovës, 2012), 272.

⁵ ADSSHMSM, Regjistri i personave të vrarë gjatë luftës nga forcat serbe, 1998-1999, fl.1-6. Osmani, *Krimet e Serbisë në Kosovë 1998-1999*, I, 551-559. Këto të dhëna janë mbështetu dhe në konsultim me drejtorin e Punës dhe Mërqinjës Sociale, z. Liridon Hotin, Malishevë, 07.12.2020, ora 10:30-12:00.

Krimet e luftës në Kosovë, 1998-1999, Monografi I (Prishtinë: Këshilli për Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive të Njeriut, 2010), 44.

⁷ *Krimet e luftës në Kosovë, 1998-1999*, Monografi I, 44-45.

shumë të rëndë në komunën e Malishevës; sipas Kryqit të Kuq Ndërkombëtar, rreth 50 mijë persona kanë qenë në nevojë për ushqim, ujë, ilaçe dhe strehim.⁸

Analiza e ngjarjeve dhe pasojave të sulmit të parë në Malishevë gjatë luftës në Kosovës

Në verën e vitit 1998, komuna e Malishevës u bë skenë e një sulmi të ashpër të forcave serbe kundër popullsisë shqiptare. Më datën 28 korrik 1998, një ofensivë ushtarake dhe policore serbe, e përbërë nga dhjetëra tanke dhe mjete të blinduara, hyri në disa fshatra të komunës së Malishevës duke filluar nga Bubaveci, Terpezë e Ulët e Caralluka dhe vazhdoi drejt qendrës së Malishevës. Aksioni u shoqërua me bombardime të vazhdueshme nga distanca nga forcat serbe, të cilat kishin si synim të shpërndanin dhe terrorizonin banorët civilë. Shumica e popullatës civile kishin braktisur fshatrat pranë rrugës dhe kishin shkuar në zona më të largëta për të shpëtuar nga sulmet serbe. Ata që kishin mbetur u detyruan të iknin nga granatimet e vazhdueshme. Kur forcat serbe hynë në fshatrat Bubavec, Terpezë e Ulët e Carallukë u vranë 8 civilë të paarmatosur* dhe vazhduan drejt qendrës së Malishevës, ku shkatërruan çdo gjë me zjarr.⁹ Ky ishte rasti i parë i një vrasjeje kolektive të qytetarëve civilë shqiptarë në këtë komunë.

Masakra e Senikut

Gjatë luftës në Kosovë, shqiptarët në komunën e Malishevës kanë pësuar një dhunë të tmerrshme nga forcat serbe, të cilat kanë sulmuar fshatrat e tyre me armë të rënda dhe kanë vrarë, plagosur dhe dëbuar nga shtëpitë e tyre familje të tëra shqiptare. Këto krime kanë lënë gjurmë të pashlyeshme në jetët e të mbijetuarve dhe kanë shkelur të drejtat e njeriut

⁸ Krimet e luftës në Kosovë, 1998-1999, Monografi I, 299.

* Fetah B. Gashi (1912-28.07.1998) i vrarë në vendlindje Bubavec; Ramadan S. Hoti (81) nga Caralluka, Jashar Sh. Krasniqi (51); Rasim D. Krasniqi (1940-28.07.1998) dhe Demush D. Krasniqi (1933-28.07.1998) janë varë në vendlindjen e tyre në fshatin Terpezë të Uëtë; Hysen F. Krasniqi (1935-28.07.1998) i vrarë në vendlindje në Llashkadrenoc; Ajjet R. Krasniqi (1947-27.08.1998) i vrarë në vendlindje në Terpezë të Ulët; Ismet M. Krasniqi (1956-29.07.1998) i vrarë në vendlindje në Lloshakdrenoc; AD SHMSM, Regjistri i personave të vrarë gjatë luftës nga forcat serbe 1998-1999, fl.1-6; Krimet e luftës në Kosovë, 1998-1999, Monografi I, 964.

⁹ Arkivi i Drejtorisë për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale, Komuna e Malishevës, Regjistri i personave të vrarë gjatë luftës nga forcat serbe 1998-1999, fl. 1-6, cituar në *Krimet e luftës në Kosovë, 1998-1999*, vëll. 1, red. Jusuf Osmani (Prishtinë: Agjencia Shtetërore e Arkivave të Kosovës, 2012), 964.

dhe normat ndërkombëtare. Ndër aksionet më të mëdha që ushtria dhe policia serbe kanë ndërmarrë ndaj fshatrave shqiptare të komunës së Malishevës është edhe aksioni në fshatin Senik.

Masakra e Senikut është një nga shembujt më të qartë të krimit të luftës dhe gjenocidit të kryer nga Serbia në komunë e Malishevës. Konsiderohet një ndër masakrat më të mëdha në Kosovë deri në këtë periudhë kohore.¹⁰ Në këtë fshat, në periudhën nga muaji maj deri në gusht 1998 u strehuan të zhvendosurit nga Drenica dhe Rahoveci si dhe banorë që ishin përqark rrugëve kryesore të rajonit të Malishevës.¹¹ Të përndjekurit nga zonat e luftës të vendosur në fshatin Senik krahas shtëpive të banimit, u detyruan të vendoseshin edhe në objektin e shkollës.

Sipas të dhënave, gjatë muajve të verës në këtë fshat janë vendosur mbi dymijë të shpërngulur nga fshatrat përreth.¹² Më datën 24 gusht 1998, pjesëtarët e Ushtrisë Jugosllave erdhën nga drejtimi i Malishevës dhe u stacionuan në vreshtat e ndërmarrjes “Mirusha”, në afërsi të fshatrave Senik, Bajë dhe Bellanicë. Për shkak të rrezikut që kanosej, banorët e fshatit dhe refugjatët që gjendeshin në Senik e braktisën fshatin.¹³ Në mesin e të larguarve nga fshati Bajë ishte dhe Sofije Shala*, e cila për shkak të granatimeve nga fshati Bajë ishte strehuar në fshatin Senik.¹⁴ Banorët e Senikut nuk shkuan shumë larg, por u vendosën në tri pjesë të malit të fshatit: te Mrizet, te Bahqja e Hasan Dautit dhe te Lugu i Bareve. Kjo ishte hera e dytë që senikasit u larguan nga shtëpitë e tyre. Nga 25 deri më 27 gusht 1998 (dy net) banorët e këtij fshati si dhe të përndjekurit nga lufta kanë fjetur në male. Më 27 gusht 1998, forcat serbe pasi hynë në fshatin Kleçkë, iu drejtuan civilëve që qëndronin në malet e Senikut. Rreth orës 16:00, forcat e ushtrisë dhe policisë serbe granatuan fshatin mbi civilët e strehuar në male, me artileri të rëndë nga disa drejtime. Nga këto granatime u vranë nëntë civilë, në mesin e tyre gra, fëmijë dhe pleq, ndërsa u plagosën

¹⁰ Krimet e luftës në Kosovë, 1, 49.

¹¹ Jusuf Osmani, *Krimet e Serbisë në Kosovë, 1998-1999*, vëll. 1 (Prishtinë: Agjencia Shtetërore e Arkivave të Kosovës, 2012), 532.

¹² Fondacioni për të Drejtën Humanitare, *Libër Kujtimi i Kosovës, 1998-2000, Libri i Parë* (Prishtinë: 2011), 223.

¹³ Fondacioni për të Drejtën Humanitare, *Libër Kujtimi i Kosovës, 1998-2000, Libri i Parë*, 223-224.

* Sofija ishte plagosur në Senik dhe në këtë masakër djalnin i saj Xhafer Shala nëntë muaj jetë është vrarë dhe tani konsiderohet i zhdukur. Krimet e luftës në Kosovë, 1998-1999, Monografi I, 967-968.

¹⁴ Krimet e luftës në Kosovë, 1998-1999, Monografi I, 49

50 civilë të tjerë.¹⁵

Gjatë bombardimit, të mbijetuarit u tërhoqën në thellësi të malit (shkuan tek Lugu i Bareve), ndërsa të vrarët mbetën në vend. Në mbrëmjen e 27 gushtit, kur bombardimi pushoi, Hajrulla Ramaj mori trupin e pajetë të nënës së tij (Hyrije Ramës) dhe trupin e nipit të tij pesëvjeçar (Altin Ramës), të cilët i solli në shtëpinë e tij, për t'i varrosur.* Trupat e të vrarëve të tjerë kanë mbetur në pyll edhe të nesërmen, pra deri më 28 gusht, ngase forcat serbe u vënin zjarrin traktorëve me rrobat dhe ushqimet që kishin mbetur pas ikjes së turmës së njerëzve (nga Mrizet).¹⁶

Më 29 gusht 1998, në praninë e përfaqësuesve të organizatave ndërkombëtare, banorët e fshatit Senik i kanë bartur në fshat trupat e Zadës, Halimës, Elvanës, Valentinës dhe Sevdijës dhe i kanë vendosur në shtëpinë e Hafir Zulfaj. Ndërsa trupin e Xhaferit të vogël (disamujsh) nuk e kishin gjetur në vendin ku e kishin lënë para dy ditësh (më 27 gusht). Më 30 gusht, në prani të OSBE-së, Komitetit Ndërkombëtar të Kryqit të Kuq (KNKK) dhe të Mjekëve pa Kufij, banorët dhe familjarët varrosën në mal (te Mrizet) Halimën, Zadën, Elvanën, Valentinën dhe Sevdijën,¹⁷ ndërsa më 1 shtator, Hajrulla Ramaj varrosi nënën dhe nipin e tij tek varrezat e lagjes. Në ditën kur u vranë civilët shqiptarë në malet e Senikut, banorët (mbi 2 000) u larguan nga aty dhe u kthyen në fshat, edhe pse pjesa më e madhe e shtëpive të tyre ishin të djegura dhe të demoluara. Të nesërmen, pra më 28 gusht 1998, ushtria serbe nga Kleçka granatoi përsëri fshatin Senik. Nga granatimi i fshatit, më së keqi e pësoi familja e Haxhi-Smajlëve, e cila tashmë ishte e strehuar në shtëpitë e tyre të vjetra. U plagosën mbi 20 anëtarë të kësaj familjeje, por plagët më të rënda i mori Vezirja (gruaja e Smajlit) dhe Kujtimi (nga Astrazubi, që ishte nip i Smajlit). Kujtimin e plagosur e morën dy vëllezërit e tij, Urimi dhe Avniu dhe e dërguan në Bellanicë. Ndërsa Vezirën dhe të plagosurit e tjerë i dërguan në shtëpinë e Misin Jonuzajt (rreth 200 metra në jug të vendit të ngjarjes). Edhe pse e plagosura me emrin Vezire, e mori ndihmën e parë nga Shpresa Jonuzaj, që ishte motër medicinale, por nuk i mbijetoi plagëve dhe për pasojë të nesërmen në mëngjes ndërroi jetë. Po atë ditë u bë edhe varrimi i saj. Për të plagosurit e tjerë, u kujdesën përfaqësuesit e KNKK-së, të cilët më 29 gusht i dërguan në

¹⁵ Fondacioni për të Drejtën Humanitare, Libër Kujtimi i Kosovës, 1998-2000, Libri i Parë, 223-224.

* Trupat e tyre u varrosën më 1 shtator. Bazuar në të dhënat e grumbulluara nga PhD. Halil Brahaj i cili është duke përgatitur një monografi për fshatin Senik.

¹⁶ Sipas Time Ramaj, dëshmitar i masakrës së Senikut, cituar në Krimet e luftës në Kosovë, 1998-1999, vëll. 1, red. Jusuf Osmani (Prishtinë: Agjencia Shtetërore e Arkivave të Kosovës, 2012), 967.

¹⁷ Po aty. 224.

spitalin e Prishtinës.

Por, fatkeqësisht Kujtimi nuk arriti t'i mbijetojë plagëve të marra dhe sapo mbërriti në spital, ndërroi jetë.¹⁸ Vrasjet dhe ekzekutimet e civilëve shqiptarë në komunën e Malishevës vazhduan edhe pas kësaj. Më 1 shtator 1998, Skënder Jonuzaj u plagos në shpinë dhe në këmbën e majtë nga predhat e forcave serbe që e qëlluan nga Kleçka. Familjarët e futën në bodrum duke tentuar që t'i jepnin ndihmë, por ai vdiq pas dy orësh. Atë ditë Skënderin e kanë varrosur tek Zabeli i Idrizit¹⁹ dhe pas luftës, është rivarrosur në varrezat e fshatit. Po ashtu, më 5 shtator 1998, një snajperist serb, duke gjuajtur nga Kleçka, kishte qëlluar mbi plakun Brahim Himë Zulfaj (74-vjeçar) duke e lënë të vdekur. Po atë ditë u bë varrimi i tij në një livadh, ndërsa më 12 tetor 1999 (pas luftës), është rivarrosur në varreza të fshatit.²⁰ Të gjitha këto vrasje u bënë nga forcat serbe që ishin të vendosura në Kleçkë.

Civilët e vrarë në masakrën e Senikut

Nr.	Emri dhe mbiemri	Viti i lindjes	Vendlindja	Data e vrasjes	Vendbani mi
1.	Halime Jakup Halitaj	03. 11. 1981	Senik	27. 08. 1998	Senik
2.	Hyrë Rrustem Ramaj	13. 06. 1919	Senik	27. 08. 1998	Senik
3.	Alitin Malush Ramaj	25. 02. 1993	Senik	27. 08. 1998	Senik
4.	Vezire Hajdin Suka-Zulfaj	07. 07. 1954	Senik	28. 08. 1998	Senik
5.	Brahim Himë Zulfaj	11. 03. 1924	Senik	05. 09. 1998	Senik
6.	Skënder Azem	05. 01. 1970	Senik	01. 09. 1998	Senik

¹⁸ Fondacioni për të Drejtën Humanitare, Libër Kujtimi i Kosovës, 1998-2000, 225.

¹⁹ Fondacioni për të Drejtën Humanitare, Libër Kujtimi i Kosovës, 1998-2000, 225-226.

²⁰ Fondacioni për të Drejtën Humanitare, Libër Kujtimi i Kosovës, 1998-2000, 227.

	Januzaj				
7.	Sahit Tahir Halitaj	25. 08. 1932	Senik	02. 04. 1999	Senik ²¹
8.	Zade Hasan Halitaj – Karaçica	05. 10. 1936	Balincë	27. 08. 1998	Balinicë
9.	Elvane S. Shala	03. 06. 1960	Bajë	27. 08. 1998	Bajë
10.	Valentina S. Shala	25. 08. 1987	Bajë	27. 08. 1998	Bajë
11.	Xhafer Fadil Shala ²²	09. 12. 1997	Bajë	27. 08. 1998	Bajë
12.	Sevdije Ramë Krasniqi	1974	Carallukë	27. 08. 1998	Carrallukë
13.	Fitim Llugaliu	1998	Javor	27. 08. 1998	Javor
14.	Kujtim Rifat Morina	15. 03. 1986	Astrazub	28. 08. 1998	Astrazub ²³

Sa i përket aspektit gjinor të të vrarëve dhe të të ekzekutuarve në fshatin Senik, nga gjithsej 14 civilë, 7 prej tyre janë vajza dhe gra dhe 7 të tjerë janë të gjinisë mashkullore. Po ashtu, i barabartë është edhe numri sa i përket vendbanimit: 7 janë vendas (nga Seniku) dhe 7 janë mysafirë (në fakt ishin të shpërngulur nga shtëpitë e tyre). Sipas dëshmitarëve që kanë arritur t'i shpëtojnë krimeve të forcave serbe, të gjithë të ekzekutuarit ishin civilë dhe të paarmatosur, të cilët u vranë nëpër shtëpitë dhe pranë familjeve të tyre. Krahas të vrarëve në masakrën e Senikut, kanë mbetur të plagosur dhe dhjetëra civilë të pafajshëm. Vlen të përmendet se nga numri total i të plagosurve në fshatin Senik më 27 dhe 28 gusht 1998 dhe 4 qershor 1999, sa

²¹ Arkivi i Luftës i Agjencisë Shtetërore Informativë “Kosovapress”, Vëllimi i Tretë (Prishtinë: Instituti i Historisë, 2016), 200.

²² Trupi i tij nuk është gjetur deri më sot. Dyshohet se ai është djegur dhe karbonizuar, ose është rrëmbyer nga forcat serbe.

²³ ADSHMS, Regjistri i personave të vrarë gjatë viteve 1998-1999. fl.1-6; Krimet e luftës në Kosovë, 1998-1999, Monografi I, 966.

i përket aspektit gjinor 28 janë vajza dhe gra, apo në përqindje 54.19%, ndërsa 22 janë djem dhe burra, apo 45.81%. Ndërsa, sa i përket vendbanimit, 28 janë vendas nga Seniku (58.47%), kurse 21 janë mysafirë (41.53 %).²⁴

Masakra në Gullubovc

Masakra e Gullubovcit u krye më 26 shtator 1998, nga forcat ushtarake dhe policore serbe dhe është masakra e tretë me radhë e bërë në komunën e Malishevës, masakra me numrin më të madh të të vrarëve në këtë komunë deri në këtë periudhë. Një ditë para masakrës, më 25 shtator, forcat policore dhe ushtarake serbe nga largësia gjuajtën me armë të rënda fshatrat Plloçicë dhe Gullubovc, me qëllim të dëbimit të popullsisë. Gjuajtjet dhe granatimet u bënë nga drejtimi i Kjevës ku ishin të vendosura forcat serbe. Banorët e fshatit Plloçicë u larguan dhe shkuan në drejtim të fshatit Gullubovc, respektivisht në drejtim të Grykës së Gullubovcit ku ishin të vendosur dhe shumë banorë të këtij fshati, por dhe të fshatrave të tjera që ishin të vendosur këtu për t'u strehuar. Forcat serbe u futën në brendi të fshatit dhe hynë në mesë të popullatës duke e rrethuar dhe duke shkaktuar panik në mesin e tyre.²⁵

Fillimisht, forcat serbe i ndanë disa burra nga familjarët e tyre dhe i kidnapuan, për t'i dërguar më pas në një oborr të lagjes “Hoxhaj”, konkretisht në shtëpinë e Miftar Mujë Hoxhës, ku i keqtrajtuuan deri në vdekje. Pas torturave të shumta fizike dhe psikike, u ekzekutuan 13 persona. Kësaj masakre i ka mbijetuar vetëm Selman Morina, i cili ishte i plagosur, por nën trupat e të tjerëve arriti të shpëtojë. Sipas dëshmitarëve të kohës që kanë arritur t'i shpëtojnë krimeve të forcave serbe, të gjithë të ekzekutuarit ishin civilë dhe të paarmatosur, të cilët u vranë nëpër shtëpitë dhe pranë familjeve të tyre.²⁶

Civilët e vrarë në fshatin Gullubovc

Nr.	Emri dhe mbiemri	Viti i lindjes	Vendlindja	Vendbanimi	Data e vrasjes	Vendi i vrasjes
1.	Delij B.	1938	Plloçicë	Plloçicë	26.09.19	Gullubovc

²⁴ Të dhënat për të plagosurit i kemi marrë nga Qendra për Informim e Kosovës (dega në Suharekë), nga Jakup Halitaj dhe nga Hajrulla Ramaj (shkurt 2015).

²⁵ Jusuf Osmani, *Krimet e Serbisë në Kosovë*; 531.

²⁶ *Po aty*.

	Gashi				98	
2.	Bedri F. Gashi	1969	Balincë	Gullubovc	26.09.1998	Gullubovc
3.	Sejdi B. Gashi	1940	Plloçicë	Gullubovc	26.09.1998	Gullubovc
4.	Selman Xh. Gashi	1968	Balincë	Gullubovc	26.09.1998	Gullubovc
5.	Ajet M. Maloku	1949	Plloçicë	Gullubovc	26.09.1998	Gullubovc
6.	Muhamet H. Maloku	1960	Plloçicë	Gullubovc	26.09.1998	Gullubovc
7.	Aziz H. Maloku	1949	Plloçicë	Gullubovc	26.09.1998	Gullubovc
8.	Jeton M. Maloku	1949	Plloçicë	Gullubovc	26.09.1998	Gullubovc
9.	Hazir O. Maloku	1922	Plloçicë	Plloçicë	26.09.1998	Gullubovc
10.	Rizah R. Maloku	1931	Plloçicë	Gullubovc	26.09.1998	Gullubovc
11.	Kajtaj S. Maloku	1926	Plloçicë	Plloçicë	26.09.1998	Gullubovc
12.	Ahemet Xh. Maloku	1944	Plloçicë	Gullubovc	26.09.1998	Gullubovc
13.	Osman F. Morina	1973	Gullubovc	Gullubovc	26.09.1998	Gullubovc
14.	Hamëz R. Morina	1945	Gullubovc	Gullubovc	26.09.1998	Gullubovc

Trupat e viktimave, në veçanti fytyrat e tyre, ishin të gjymtuara. Gjatë ekzekutimit të civilëve shqiptarë, forcat serbe kishin lënë pas në vendin e krimit objekte të ndryshme si drunj të mbuluara me gjak, tërfurq, sëpata, zinxhirë etj. Individët që u masakruan ishin banorë të fshatrave Plloçicë (tetë persona), Gullubovc (katër persona) dhe Balincë (një person). Mosha e të vrarëve varionte nga 25 deri në 67-vjeçar.²⁷ Sipas dëshmive të

²⁷ Krimet e luftës në Kosovë, 1998-1999, Monografi I, 969-970.

Visare Malokut, pas largimit të forcave serbe, trupat e të vrarëve janë marrë me një traktor nga oborri i shtëpisë në vendin ku është kryer krimi dhe të gjitha viktimat janë varrosur në Gullubovc, në afërsi të livadheve ku ka qëndruar popullata. Varrimin e kanë bërë kryesisht të moshuarit dhe femrat, ndër to ka qenë dhe Ajshe Maloku e cila vetë e ka hapur varrin e babait të saj, ngaqë të afërmit i kishte në male.²⁸ Pas përfundimit të luftës të masakruarit janë rivarrosur në fshatin Plloçicë.²⁹

Sipas burimeve, një person* nga fshati Ploçicë është vrarë në Prishtinë. Përveç tri masakrave të mëparshme që u përmendën, që u kryen gjatë vitit 1998 në komunën e Malishevës, forcat ushtarake dhe policore serbe gjatë këtij viti kanë vrarë, ekzekutuar dhe masakruar në forma dhe vende të ndryshme rreth 100 civilë shqiptarë të paarmatosur. * Duhet të

²⁸ *Po aty*, 970-971.

²⁹ *Po aty*, 969-970.

* Halim I. Maloku, (1960-26.09.1998) nga fshati Plloçicë i vrarë në Prishtinë; Arkivi i Drejtorisë për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale, Regjistri i personave të vrarë gjatë viteve 1998-1999. fl.1-6. Osmani, Krimet e Serbisë..., 556.

* Faik S. Dobruna (1975-04.04.1998) nga Llazica, i vrarë në Bj. Zatriqit; Blerim B. Dobruna (1979-05.04.1998) nga Llazica, i vrarë në fshatin Rezallë të Skënderaj; Muhamet D. Kelmendi (1929-08.05.1998); Nazif I. Kelmendi (1941-08.05.1998); Rexhep I. Kelmendi (1982-08.05.1998) të gjithë të vrarë në vendlindje në Balincë; Jahir B. Shabani (1960-17.05.1998) nga fshati Bubel, i vrarë në Dollavë; Ajet K. Gashi (1954-12.06.1998) nga Bubaveci, i vrarë në Malishevë; Vesel Z. Gashi (1925-11.07.1998) i vrarë në vendlindje në Balincë; Hysen R. Bibaj (1985-12.07.1998) i vrarë në vendlindje në Lladroc; Hasan B. Morina (1973-15.07.1998) nga Llashkadreni i vrarë në Llazicë; Vlorë M. Zogaj (11.07.1982-18.07.1998) e vrarë në vendlindje në Mleqan; Ahmet R. Kelmendi (1980-24.07.1998) i vrarë në vendlindje në Balicë; Xhevë K. Gashi (1925-15.07.1998) në vendlindje në Balincë; Dafina R. Mazreku (1994-25.07.1998) e vrarë në vendlindje në Malishevë; Ramiz M. Mazreku (1944-30.07.1998) i vrarë në vendlindje në Malishevë; Sadik O. Morina (1929-07 shtator 1998); Kujtim R. Morina (27.08.1998); Islam R. Morina (1930-30.07.1998; Nebih S. Thaqi (1928-01.08.1998) i vrarë në vendlindje në Shkarashnik; Brahim Sh. Begaj (1945-18.08.1998) i vrarë në vendlindje në Bajë; Sadri R. Gashi (1937-24.08.1998) i vrarë në vendlindje në Vërmicë; Dervish H. Maloku (1936-26.08.1998) nga Plloçica i vrarë në Gullubofc; Fazli H. Hoxha (1949-27.08.1998) në vendlindje në Gullubofc; Ismail A. Morina (1937-28.07.1998) i vrarë në vendlindje në Llashkadrenoc; Murat R. Kryeziu (1944-28.07.1998) i vrarë në Bubavec (vendlindja e tij). Gjithashtu në këtë fshat të nesërmen është vrarë dhe Bajram A. Kryeziu (1926-29.07.1998); Jashar I. Paqirizi (1853-29.07.1998) i vrarë në vendlindje në Dragobil; Valentina L. Maloku (1979-19.08.1998) e vrarë në vendlindje në Plloçicë; Ramadan M. Berisha (1925-27.08.1998) i vrarë në vendlindje në Lladroviq; Sevdie R. Krasniqi (1947-27.08.1998) nga Caralluka, e vrarë në Kleçkë; Jashar Sh. Krasniqi (1947-28.07.1998) i vrarë në vendlindje në Terpezë të Ulët; Mirije M. Vrenezi (15.06.1919-09.09.1998) dhe Vezire M. Vrenezi (15.06.1919-09.09.1998) të vrara në vendlindje në Marali; Osman M. Paqirizi (1930-18.09.1998) dhe Fehmi M. Paqirizi (1950-18.09.1998) të vrarë në vendlindje në Dragobil; Latif A. Javori (1929-20.09.1998) në vendlindje në Llazicë; Lulzim A. Gashi (1981-23.09.1998) i vrarë në

theksohet se mbi 99% e të vrarëve u ekzekutuan dhe u masakruan në vendlindjen e tyre, ose si të përndjekur në fshatrat e tyre apo vende tjera. Gjatë vitit 1998, për shkak të kushteve të rënda në male ku u strehuan dhe duke u zhvendosur nga njëri fshat në tjetrin për arsye dhe rrethana të luftës, pra në mungesë të kushteve elementare për jetë, kanë ndërruar jetë edhe dy fëmijë* të porsalindur.

Masakra në Burim (ish-Joviq)

Pas fillimit të bombardimeve të NATO-s mbi forcat ushtarake serbe, këto të fundit nisën një sulm të ashpër ndaj popullsisë shqiptare në Kosovë.³⁰ Në vitin 1999, forcat ushtarake dhe policore serbe kryen një sërë aksionesh të dhunshme kundër popullsisë shqiptare në Kosovë, duke shkaktuar viktima të shumta dhe dëme të rënda. Një nga zonat më të prekura nga këto aksione ishte komuna e Malishevës, ku u bë një nga masakrat më të mëdha të luftës. Në fshatrat e komunës së Malishevës, ndër aksionet më të mëdha që u ndërmorën, ishte ai në fshatin Burim, i cili për një kohë të gjatë ishte bërë vendstrehim për banorë shqiptarë të fshatrave përreth, ku u ekzekutuan dhe u masakruan shumë banorë të kësaj komune. Kështu, fshati Burim u bë një simbol i rezistencës dhe i vuajtjes së popullit shqiptar në Kosovë, që luftoi për lirinë dhe pavarësinë e vendit të tyre. Në këtë fshat ishin të strehuar rreth 8-10 mijë persona (kryesisht gra, pleq e fëmijë) të zhvendosur nga fshatrat përreth, si nga Astrazubi, Dragobili etj. Më 31 mars 1999, ata u bënë shënjestër e një aksioni të egër të forcave serbe. Këto forca, të përbëra nga ushtria, policia, forcat paramilitare dhe disa civilë, pasi

vendin e lindjes në Vërmicë; Ramadan I. Hoxha (1957-25.09.1998) i vrarë në vendlindje Gulluboc; Selam Rr. Kafexholli (1926-27.09.1998) i varë në vendlindje në Bellanicë; Selman A. Binishi (1970-02.10.1998) i vrarë në vendlindje në Bajë; Ramiz M. Hoxha (1935-02.10.1998) i vrarë në vendlindje në Bellanicë; Hasan D. Shala, (1979-20.05.1998) nga Baja; Sami V. Kryeziu (1980-15.10.1998) nga Pagarusha i vrarë në Pashtrik; Osman F. Krasniqi (1936-22.10.1998) në vendlindje në Lloshkadrenc; Shyqiri Sh. Krasniqi (1970-22.10.1998) i vrarë në vendlindje në Llashkadernoc; Xhafer S. Gashi (1950-12.11.1998) në vendlindje në Mleqan. Më gjerësisht shih: Arkivi i Drejtorisë për Shëndetësi dhe Mirëqenies Sociale, në Komunën e Malishevës, Regjistri i personave të vrarë gjatë luftës nga forcat serbe, fl.1-6. Osmani, Krimet e Serbisë., 551-559. Hanumshahe Ilazi & Nustret Pllana, Fëmijët martirë të Kosovës, 1981, Prishtinë: Radio-Kosova e Lirë, 2019, 135-147. Shih listën e plotë të fëmijëve; Këto të dhëna janë mbështetu dhe në konsultim me drejtorin e PMS, z. Liridon Hotin, Malishevë, 07.12.2020, ora 10:30-12:00.

* Dorentinë Krasniqi (1997-24.07.1998) nga Lloshkadreni e vdekur në Berishë; Kujtesa A. Hajdaraj (1998-05.09.1998) në vendlindje në Llapçevë dhe ishte vetëm 6-muajshe. Hanumshahe Ilazi & Nustret Pllana, Fëmijët martirë të Kosovës, 135-147. Shih listën e plotë të fëmijëve të vrarë nga komuna e Malishevës.

³⁰Buletini, Viti. IX, Nr.11-12 (mars-shtator 1999) (Prishtinë: KMDLNJ), 5.

granatuan fshatin, filluan të plaçkitin dhe të vrasin popullatën civile, duke u marrë para, ari dhe çdo gjë më vlerë. Viktimat ishin banorët e këtij fshati dhe të atyre që ishin strehuar këtu (fshati Burim kishte një xhami të madhe, ku shumë njerëz kishin gjetur strehim). Pas plaçkitjes dhe torturave psikike dhe fizike, forcat serbe i ndanë 40-50 persona nga popullata, ku disa prej tyre u liruan, ndërsa disa të tjerë u dërguan në Carravranë (Gurbardh), ku ishin dhjetëra, mijëra të strehuar.³¹

Në këtë vrasje, brenda një dite, u masakruan 34 persona. Në orët e vona të asaj nate, forcat serbe u kthyen në vendin e krimit dhe i shpërndanë trupat e viktimave në periferi të fshatit, rreth 20-30 metra nga njëri-tjetri.³² Në këtë masakër u varën persona të të dy gjinive dhe moshave të ndryshme, duke mos u kursyer as fëmijët, gratë dhe të moshuarit (ata ishin nga moshë 16 deri në 72 vjeç). Vetëm një person, Nuredin Amrush Morina³³, ka shpëtuar nga kjo masakër.

Lista e emrave të civilëve të vrarë e të ekzekutuar në masakrën e Burimit (ish-Joviq)

Nr.	Emri mbiemri	Viti i lindjes	Vendlindja	Gjinia	Mosha
1.	Milazim A. Mornia	1939	Astrazup	M	60
2.	Hamzë A. Morina	1929	Astrazup	M	70
3.	Hasan A. Morina	1927	Astrazup	M	72
4.	Qazim D. Morina	1944	Astrazup	M	55
5.	Bajram I. Morina	1942	Astrazup	M	57
6.	Isuf A. Morina	1955	Astrazub	M	44
7.	Ramadan H. Morina	1930	Astrazup	M	69
8.	Afrim I. Morina	1987	Astrazup	M	12

³¹ Krimet e luftës në Kosovë, 1998-1999, Monografi I, 971-974, në këtë vepër janë të botuar disa rrëfime të disa dëshmitarëve të asaj së çfarë në të vërtetë ka ndodhur në fshatin Burim të komunës së Malishevës.

³² Osmani, Krimet e Serbisë..., 531; Shih dhe: Krimet e luftës në Kosovë, 1998-1999, Monografi I, 972.

³³ *Po aty*, 972.

9.	Shpend L. Morina	1976	Astrazup	M	23
10.	Samil M. Morina	1942	Astrazup	M	57
11.	Beqir M. Morina	1953	Astrazup	M	46
12.	Qazim M. Morina	1954	Astrazup	M	45
13.	Idriz N. Morina	1950	Astrazup	M	49
14.	Shaban O. Morina	1929	Astrazup	M	70
15.	Isuf Q. Morina	1940	Astrazup	M	59
16.	Hajradin R. Morina	1967	Astrazup	M	32
17.	Hajrullah H. Morina	1928	Astrazup	M	71
18.	Valon RR. Morina	1984	Astrazup	M	15
19.	Dalip S. Morina	1973	Astrazup	M	26
20.	Ali S. Morina	1942	Astrazup	M	57
21.	Rrahman V. Morina	1951	Astrazup	M	48
22.	Rifat A. Paqarizi	1931	Dragobil	M	68
23.	Ramadan H. Paqarizi	1942	Dragobil	M	57
24.	Muharrem H. Paqarizi	1942	Dragobil	M	57
25.	Hamit I. Paqarizi	1933	Dragobil	M	66
26.	Ilaz L. Paqarizi	1939	Dragobil	M	60
27.	Bahtijar L. Paqarizi	1933	Dragobil	M	66
28.	Jahir Liman Paqarizi	1945	Dragobil	M	54
29.	Shefki M. Paqarizi	1956	Dragobil	M	43

30.	Hamit M. Paqarizi	1915	Dragobil	M	84
31.	Malush S. Paqarizi	1934	Dragobil	M	65
32.	Bajram Xh. Paqarizi	1940	Dragobil	M	59
33.	Xhevat I. Tredhaku	1961	Dragobil	M	38
34.	Ymer Z. Tredhaku	1952	Dragobil ³⁴	M	47

Nga të dhënat e grumbulluara deri më tani në terren, mund të konstatojmë se krahas masakrës së sipërshënuar më 31 mars 1999, në fshatin Burim (ish-Joviq), forcat ushtarake dhe policore serbe kanë vrarë dhe masakruar edhe dhjetëra civilë shqiptarë të tjerë në fshatrat e komunës së Malishevës.*

³⁴ADSHMSM, Regjistri i personave të vrarë gjatë luftës nga forcat serbe, 1998-1999, fl.1-6; Osmani, Krimet e Serbisë..., 551-559; Këto të dhëna janë mbështetur dhe në konsultim me drejtorin e PSHMS, z. Liridon Hotin, Malishevë, 07.12.2020, ora 10:30-12:00.

* Mirna U. Morina (1960-16.02.1999) e vrarë në vendlindje në Astrazub; Hafir J. Shala (1962-25.03.1999) nga Banja e vrarë në Suharekë; Hana M. Kryeziu (1926-27.03.1999) e vrarë në vendlindje në Mleqan; Sylë H. Thaçi (1916-28.03.1999) nga Pllloçica i vrarë në Vuçak; Sheremet B. Maloku, (1937-28.03.1999) nga Pllloçica i vrarë në Terdec; Nga fshati Dragobil janë vrarë në Gurbardh Rexhep H. Paqarizi (1920-30.03.1999) dhe Zylë R. Paqarizi (1920-30.03.1999); në vendlindjen e tij në Panorçë është vrarë Hamdi Sh. Rudi (1944-30.03.1999); Velime B. Stoliqi (1965-30.03.1999) nga Gucati e vrarë në Bajë; Azemine Morina (1967-30.03.1999) nga Bubaveci e vrarë në Turjakë; Lah B. Morina (1920-30.03.1999, i vrarë në vendlindje në Llashkadernoc; Hyrë T. Gashi (1938-30.03.1999) e vrarë në vendbanimin e saj në Vërmicë. Gjithashtu në këtë vend është vrarë dhe Shaban D. Gashi (1922-30.03.1999); Halil S. Karaçica (1928-30.03.1999) i vrarë në vendlindje në Balincë; Nexhmedin I. Tredhaku (1961-31.03.1999) në fshatin Dragobil; nga fshati Morali, Ibrahim A. Vrenzi (1945-31.03.1999); në fshatin Shkozë, Hamit M. Bytyqi (1947-31.03.1999); në fshatin Llazicë, Sela M. Foniqi (1923-31.03.1999); në fshati Llapçevë, Binak Q. Ibrahim (1952-31.03.1999) i vrarë në Koznik; Nuhi Xh. Hajdaraj (1945-31.03.1999) nga fshati Turjakë; Xhevë Z. Krasniqi (1917-31.03.1999). Osmani, Krimet e Serbisë..., 551-559; Këto të dhëna janë mbështetur edhe në konsultim me drejtorin e PSHMS, z. Liridon Hotin, Malishevë, 07.12.2020, ora 10:30-12:00; Më gjerësisht shih: Osmani, Krimet e Serbisë..., 551-559. Këto të dhëna janë mbështetur dhe në konsultim me drejtorin e PSHMS, z. Liridon Hotin, Malishevë, 07.12.2020, ora 10:30-12:00.

Masakra në Bellanicë

Pas largimit të misionit paqeruajtës të OSBE-së (20 marsi 1999) nga Kosova dhe për të vazhduar më pas me ndërhytjen e NATO-së në Kosovë, forcat ushtarake dhe policore serbe rritën intensitetin e krimit ndaj popullatës civile shqiptare në Kosovë. Ofensivat e fundit gjatë muajit mars dhe prill të vitit 1999, ndaj fshatrave të komunës së Malishevës ishin të përmasave të mëdha, ku janë vrarë dhe masakruar civilë të paarmatosur. Disa ditë para kryerjes së masakrës në fshatin Bellanicë, forcat serbe kanë sulmuar këtë fshat si dhe fshatrat e tjera të komunës së Malishevës, ku kanë mbetur të vrarë disa persona të gjinive dhe moshave të ndryshme.

Gjatë muajit prill të vitit 1999, forcat e ushtrisë dhe policisë serbe në fshatrat e komunës së Malishevës kanë kryer një varg aksionesh ndaj popullatës civile të pafajshme të moshave të ndryshme. Në fshatin Bellanicë, më datën 1 prill 1999, forcat serbe rreth orës 12:00 hynë në fshat, ku ishin grumbulluar banorët e fshatrave përreth. Së pari, i dogjën shtëpitë, plaçkitën para, vodhën vetura dhe çdo gjë me vlerë. Më pas filluan me vrasjen dhe ekzekutimin e banorëve. Po ashtu, nga fshati Bellanicë në Rahovec janë ekzekutuar tre persona.** Ky fshat sikurse dhe fshatrat tjerë të komunës së Malishevës ishin sulmuar disa herë nga forcat policore dhe ushtarake serbe ku kanë mbetur të vrarë dhe ekzekutuar disa persona emrat e të cilëve i kemi listuar në tabelën e mëposhtme.

Lista e emrave të civilëve të vrarë e të ekzekutuar në Bellanicë

Nr.	Emri dhe mbiemri	Viti i lindjes	Vendlindja	Vendbanimi	Data e vrasjes	Vend i vrasjes
1.	Ibrahim M. Sertolli	1921	Bellanicë	Bellanicë	01.04.1999	Bellanicë
2.	Izet A. Hoxha	1910	Bellanicë	Bellanicë	01.04.1999	Bellanicë
3.	Jonuz R. Hoxha	1942	Bellanicë	Bellanicë	01.04.1999	Bellanicë
4.	Bislim R. Shala	1934	Bajë	Bajë	01.04.199	Bellanicë
5.	Osman H. Vrenezi	1972	Marali	Marali	01.04.1999	Bellanicë

** Sali H. Zogaj (1964-01.04.1999), Elmi J. Zogaj (1980-01.04.1999), Sami S. Zogaj (1978-01.04.1998).

6.	Bekim J. Vrenezi	1982	Marali	Marali	01.04.1999	Bellanicë
7.	Miradie S. Bibaj	1910	Lladroc	Lladrofc	01.04.1999	Bellanicë
8.	Avdullah U. Bytyqi	1922	Shkozë	Shkozë	01.04.1999	Bellanicë ³⁵

Masakra në Janisht

Nga 28 marsi deri më 5 prill 1999, gjatë ofensivave të pandalshme të ushtrisë dhe policisë serbe në fshatrat e komunës së Malishevës, u granatuan pandërprerje fshatrat, si: Dragobil, Astrazub, Marali, Maxharr, Jançisht, Shkozë, Gajrak, Pagarushë, Burim, ku mbetën të vrarë dhe të masakruar dhjetëra persona. Vetëm në fshatin Burim u vranë dhe u masakruan 34 persona civilë, më 1-3 prill 1999. Forcat serbe pasi kishin djegur shtëpitë e fshatit Janisht, më pas vranë dhe masakruan 6 anëtarë të familjes Sopaj dhe një të familjes Krasniqi. Gjithashtu, në mbrojtje të fshatit ranë dhe dy ushtarë të Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës.³⁶

Lista e emrave të civilëve të vrarë dhe të ekzekutuar në Janisht (ish-Jançisht)

Nr.	Emri dhe mbiemri	Viti i lindjes	Vendlindja	Data e vrasjes	Vendbanimi
1.	Arif T. Sopaj	1930	Janisht	02.04.1999	Janisht
2.	Islam T. Sopaj	1921	Janisht	02.04.1999	Janisht
3.	Rexhep H. Sopaj	1934	Janisht	02.04.1999	Janisht
4.	Hanife Sh. Vrenezi Sopaj	1943	Morali	02.04.1999	Janisht

³⁵ ADSHMSM, Regjistri i personave të vrarë gjatë luftës nga forcat serbe, 1998-1999, fl.1-6.

³⁶ Sipas deklaratës së Ramit Sopajt, profesor nga fshati Janisht, i cili në këtë masakër humbi nënë e tij Hanife Veziri Sopaj, shih në Krimet e luftës në Kosovë, 1998-1999, Monografi I, 997.

5.	Hasan A. Sopaj	1981	Janisht	03.04.1999	Janisht
6.	Malush A. Sopaj	1982	Janisht	03.04.1999	Janisht
7.	Mustaf B. Krasniqi	1936	Janisht	02.04.1999	Janisht ³⁷

Në fshatrat e komunës së Malishevës, gjatë muajve prill, maj dhe qershor, forcat ushtarake, policore dhe paraushtarake serbe kanë kryer disa masakra. Në tabelën e mëposhtme, ofrohen të dhëna për numrin e viktimave civile, emrin, mbiemrin e tyre, vendin e lindjes, vendbanimin, datën dhe vendin ku janë ekzekutuar ose masakruar. Në fshatin Kralan, më datë 4 prill 1999, forcat ushtarake dhe policore serbe kanë vrarë dhe masakruar disa persona civilë të paarmatosur. Po ashtu, në fshatin Llapçevë janë ekzekutuar me dhjetëra persona, dhe në fshatrat Turjakë, Bubavec, Damanek, Murgë, Shkozë, Lubizhdë, Bardh (ish-Lladoviq), janë vrarë dhe masakruar persona civilë të pafajshëm.

Nr.	Emri dhe mbiemri	Viti i lindjes	Vendlindja	Vendbanimi	Data e vrasjes	Vendi i vrasjes
1.	Alush L. Bytyqi	1918	Shkozë	Shkozë	01.04.1999	Shkozë
2.	Raza Kryeziu	1961	Mleqan	Mleqan	01.04.1999	Turjakë
3.	Miradie Berisha	1938	Gurbardh	Gurbardh	01.04.1999	Turjakë
4.	Brahim H. Krasniqi	1958	Llashkadren	Lloshkadren	01.04.1999	Dragobil
5.	Zaim Q. Zabelaj	1960	Temeqinë	Temeqinë	01.04.1999	Temeqinë
6.	Elmaze Z. Krasniqi	1930	Bardh	Bardh	02.04.1999	Bardh
7.	Azem H. Kryeziu	1931	Pagarushë	Pagarushë	02.04.1999	Pagarushë

³⁷ ADSHMSM, Regjistri i personave të vrarë gjatë luftës nga forcat serbe 1998-1999, fl.1-6.

8.	Ahmet A. Kryeziu	1950	Pagarushë	Pagarushë	02.04.1999	Pagarushë
9.	Sahit T. Halitaj	1932	Senik	Senik	02.04.1999	Lladrofcë
10.	Ibish I. Bytyqi	1944	Shkozë	Shkozë	02.04.1999	Shkozë
11.	Fazli N. Gashi	1928	Murgë	Murgë	02.04.1999	Mugrë
12.	Fatmir A. Kastrati	1960	Damanek	Damanek	02.04.1999	Turjakë
13.	Hasan C. Gashi	1911	Mleqani	Mleqan	03.04.1999	Marali
14.	Mehmet M. Gashi	1973	Balincë	Balincë	03.04.1999	Balincë
15.	Jahir A. Kryeziu	1957	Bubavec	Bubavec	03.04.1999	Bubavecë
16.	Sokol S. Mazreku	1953	Malishevë	Malishevë	03.04.1999	Rahovecë
17.	Halime I. Kryeziu	1912	Bubavec	Bubavec	04.03.1999	Kralan
18.	Muharrem H. Begaj	1945	Llapçevë	Llapçevë	04.04.1999	Kralan
19.	Xhemile H. Hadjdaraj	1944	Llapçevë	Llapçevë	04.04.1999	Kralan
20.	Sali I. Ibrahimaj	1921	Llapqevë	Llapqevë	04.04.1999	Kralan
21.	Valon Sh. Kelmendi	1982	Balinca	Ballincë	04.04.1999	Kralan
22.	Sejdi J. Thaçi	1987	Balincë	Balincë	04.04.1999	Kralan
23.	Sabedin K. Kryeziu	1982	Mleqan	Mleqan	04.04.1999	Kralan
24.	Saniye M. Kastrati	1976	Turjakë	Turjakë	04.04.1999	Turjakë

25.	Ramadan Xh. Kastrati	1944	Turjakë	Turjakë	05.04.1999	Turjakë
26.	Diana Xh. Halilaj	1990	Llapçevë	Llapçevë	05.04.1999	Llapçevë
27.	Valmire G. Halilaj	1985	Llapçevë	Llapçevë	05.04.1999	Llapçevë
28.	Drilon I. Halilaj	1995	Llapçevë	Llapçevë	05.04.1999	Llapçevë
29.	Halime J. Halitaj	1942	Llapçevë	Llapçevë	05.04.1999	Llapçevë
30.	Ramadan H. Bytyqi	1954	Shkozë	Shkozë	05.04.1999	Lubizhd
31.	Hysen K. Elshani	1957	Astrazub	Astrazub	05.04.1999	Astrazub
32.	Haki R. Morina	1953	Astrazub	Astrazub	05.04.1999	Nuk dihet
33.	Sejdi M. Krasniqi	1932	Llashkadren oc	Llashkadren.	05.04.1999	Llashkadren oc
34.	Latif S. Krasniqi	1916	Llashk..	Lashk..	06.04.1999	Llashkadren oc
35.	Bali Z. Morina	1927	Llashkadren	Llashkadren.	06.04.1999	Llashkadren
36.	Aferdita F. Krasniqi	1975	Llashkadren	Llashkadren.	07.04.1999	Llashkadren oc
37.	Mehdi M. Krasniqi	1982	Llashkadren	Llashkadren.	09.04.1999	Turjakë
38.	Idriz J. Funiqi	1935	Llazicë	Llazicë	09.04.1999	Llazicë
39.	Dalip S. Foniqi	1935	Llazicë	Llazicë	09.04.1999	Llazicë
40.	Haki H. Pintolli	1944	Temeçinë	Temeçinë	10.04.1999	Temeçinë

41.	Bekim H. Gashi	1982	Vërmicë	Vërmicë	12.04.1999	Temqinë
42.	Enver Z. Gashi	1963	Vërmicë	Vërmicë	12.04.1999	Negroc
43.	Milaim Z. Gashi	1966	Vërmicë	Vërmicë	12.04.1999	Negroc
44.	Sali B. Maliqi	1964	Kjevë	Kjevë	12.04.1999	Negroc
45.	Fadil I. Karaçica	1964	Balincë	Balincë	12.04.1999	Balincë
46.	Ukë S. Karaçica	1929	Balincë	Balincë	12.04.1999	Balincë
47.	Besim V. Karaçica	1961	Balincë	Balincë	12.04.1999	Balincë
48.	Illir V. Karaçica	1970	Balincë	Balincë	12.04.1999	Balincë
49.	Xhemile Kastrati-Gashi	1929	Vërmicë	Vërmicë	12.04.1999	Vërmicë
50.	Zeqir R. Gashi	1944	Ploçicë	Ploçicë	13.04.1999	Ploçicë
51.	Avdi A. Maloku	1982	Ploçicë	Ploçicë	13.04.1999	Ploçicë
52.	Jeton M. Maloku	1982	Ploçicë	Ploçicë	13.04.1999	Ploçicë
53.	Mexhid R. Maloku	1982	Ploçicë	Ploçicë	13.04.1999	Ploçicë
54.	Sali Rr. Gashi	1987	Gucat	Gucat	14.04.1999	Gucat
55.	Sahare M. Bytyqi	1976	Shkozë	Shkozë	14.04.1999	Gucat
56.	Sahare S. Gashi	1976	Gucat	Gucat	14.04.1999	Gucat
57.	Zahide Thaqi Buzhala	1968	Kjevë	Margë	14.04.1999	Murgë

58.	Bashkim H. Gashi	1982	Gucat	Gucat	15.04.1999	Temeqinë
59.	Tafil R. Thaqi	1943	Shkarashnik	Shkarashnik	15.04.1999	Shkarashnik
60.	Bademe Bytyqi	1942	Shkozë	Shkozë	16.04.1999	Bellanicë
61.	Hatmane Bytyqi	1914	Shkozë	Shkozë	16.04.1999	Bellanicë
62.	Halit Rr. Samadraxha	1971	Bajë	Bajë	16.14.1999	Bajë
63.	Rashit I. Berisha	1920	Gurbardh	Gurbardh	18.04.1999	Gurbardh
64.	Afrim S. Kryeziu	1973	Bubavec	Bubavec	18.04.1999	Turjakë
65.	Sabrie O. Morina	1910	Astrazub	Astrazub	18.04.1999	Burim
66.	Xhemile Morina	1918	Astrazub	Astrazub	18.04.1999	Malishevë
67.	Rasim S. Halilaj	1959	Llapçevë	Llapçevë	19.04.1999	Llapçevë
68.	Zeqir S. Gashi	1912	Vërmicë	Vërmicë	20.04.1999	Gurbardh
69.	Ramadan R. Foniqi	1920	Llazicë	Llazicë	20.04.1999	Llazicë
70.	Yllka Funiqi	1998	Llazicë	Llazicë	20.04.1999	Llazicë
71.	Skender S. Kryeziu	1940	Mleqan	Mleqan	20.04.1999	Drenasë
72.	Tasim B. Foniqi	1963	Llazicë	Llazicë	21.04.1999	Caravranë
73.	Hajdin R. Shala	1949	Mleqan	Mleqan	21.04.1999	Drenasë
74.	Ermal M. Demaj	1998	Panorc	Panorc	25.04.1999	Panorc
75.	Xhemail H. Krasniqi	1961	Gucat	Gucat	29.04.1999	Gucat

76.	Fetie M. Krasniqi	1930	Carallukë	Carallukë	Prill 1999	Gurbardh
77.	Emin A. Mazreku	1973	Malishevë	Malishevë	Prill 1999	Nuk dihet
78.	Nazime Gashi	1947	Ploçicë	Ploçicë	02.05.1999	Terdec
79.	Driton A. Berisha	1980	Turjakë	Turjakë	04.05.1999	Damanek
80.	Xhevahire Morina	1972	Llashkadren	Lloshkadren	04.05.1999	Turjakë
81.	Rrahim H. Krasniqi	1956	Stapanicë	Stapanicë	04.05.1999	Abri e Poshtme
82.	Afrim I. Morina	1987	Astrazub	Astrazub	04.05.1999	Burim
83.	Lumini I. Morina	1983	Astrazub	Astrazub	05.05.1999	Burim
84.	Muhamet D. Kelmendi	1929	Balincë	Balinë	08.05.1999	Balincë
85.	Nazif D. Kelmendi	1941	Balincë	Balincë	08.05.1999	Balincë
86.	Rexhep I. Kelemndi	1982	Balincë	Balincë	08.05.1999	Balincë
87.	Nazife S. Bashota	1959	Bubavec	Bubavec	05.05.1999	Bubavec
88.	Jetullah H. Kastrati	1975	Turjakë	Turjakë	05.05.1999	Turjakë
89.	Blerta L. Toplana	1998	Kjevë	Kjevë	05.05.1999	Damanek
90.	Mihane B. Thaçi	1932	Llazicë	Llazicë	06.05.1999	Kernicë
91.	Ahmet H. Thaçi	1931	Llazicë	Llazicë	08.05.1999	Llazicë
100.	Shahë A. Gashi	1917	Ploçicë	Ploçicë	15.05.1999	Abri e Posh.

101.	Ibish T. Hoxha	1939	Gulluboc	Gulluboc	15.05.1999	Gulluboc
102.	Desatan T. Buzhala	1939	Kjevë	Kjevë	16.05.1999	Açarevë
103.	Qamile r. Shla	1918	Bajë	Bajë	16.05.1999	Bellanicë
104.	Mehemet A. Morina	1953	Astrazub	Astrazub	17.05.1999	Astrazub
105.	Liman K. Morina	1935	Burim	Burim	18.05.1999	Burim
106.	Haki I. Telaku	1977	Bajë	Bajë	18.05.1999	Astrazub
107.	Bali Sh. Morina	1946	Gullubofc	Gullubofc	25.05.1999	Gullubofc
108.	Haxhi A. Krasniqi	1987	Llashkadren oc	Llashkadre.	31.05.1999	Llashkadren oc
109.	Donjeta G. Krasniqi	1992	Llashkadren oc	Llashkadre.	31.05.1999	Damanek
110.	Qerim H. Morina	1998	Gulluboc	Gulluboc	01.06.1999	Balincë
111.	Sabile Morina-Obria	1964	Gulluboc	Gulluboc	01.06.1999	Baincë
112.	Zojë A. Morina	1964	Gulluboc	Gulluboc	01.06.1999	Gillobar
113.	Blerim N. Hoxha	1982	Gucat	Gucat	01.06.1999	Bllacë
114.	Malush M. gashi	1965	Balincë	Balincë	02.06.1999	Balincë
115.	Folirim A. Samadraxha	1981	Bajë	Bajë	08.06.1999	Kleçkë
116.	Adem R. Samadraxha	1938	Bajë	Bajë	08.06.1999	Kleçkë
117.	Idriz H. Tolaku	1985	Bajë	Bajë	12.06.1999	Bajë

118.	Dukagjin S. Thaçi	1980	Mirushë	Mirushë	20.06.1999	Mirushë
119.	Sadik V. Thaçi	1975	Mirushë	Mirushë	20.06.1999	Mirushë
120.	Sherif M. Kryeziu	1959	Mleqan	Mleqan	20.06.1999	Mleqan
121.	Zeqir S. Krasniqi	1979	Llashkadren c	Llashkadre.	1999	Nuk dihet
122.	Sinan I. Kryeziu	1928	Pagarushë	Pagarushë	1999	Nuk dihet
123.	Qerim Z. Krasniqi	1946	Llashkadren oc	Llashkadre. ³⁸	30.08.1999	Belgjikë*
124.	Besim H. Paqarizi	1969	Dragobil	Dragobil	22.05.1999	B.Dubravës
125.	Qerim Z. Krasniqi	1972	Bellanicë	Bellanicë	22.05.1999	B.Dubravës

Masakra në Carrallukë

Duhet të theksojmë faktin se gjatë ofensivave të ushtrisë dhe policisë serbe në fshatrat e komunës së Malishevës, janë kryer krime masive ndaj civilëve shqiptarë. Një nga aksionet më të mëdha që ushtria dhe policia serbe kanë ndërmarrë ndaj fshatrave të kësaj komune, është aksioni në fshatin Carrallukë. Ky fshat është sulmuar disa herë nga forcat serbe, ku janë kryer krime ndaj dhjetëra civilëve shqiptarë. Vetëm nga ky fshat, gjatë periudhës së luftës, janë vrarë dhe ekzekutuar 37 banorë civilë. Gjithashtu, dy fëmijë kanë vdekur nga pasojat e luftës në mungesë të kushteve elementare për jetë.³⁹ Më 17 maj 1999, në këtë fshat, forcat ushtarake dhe

³⁸ ADSHMSM, Regjistri i personave të vrarë gjatë luftës nga forcat serbe 1998-1999, fl.1-6.

* Gjatë luftës në Kosovë, konkretisht më 29.07.1998, një individ është rrahur dhe keqtrajtuar deri në alivanosje nga forcat ushtarake dhe policore serbe. Pas luftës, ky individ ka shkuar për shërim në Belgjik, por aty ka vdekur si rezultat i torturave që i ishin bërë nga forcat serbe.

³⁹ Jusuf Osmani, Krimet e Serbisë në Kosovë, 1998-1999, I, 2012, 536.

policore serbe kanë vrarë dhe ekzekutuar civilë të pafajshëm, pa kursyer fëmijët dhe të moshuarit.⁴⁰

Lista e emrave të civilëve të vrarë e të ekzekutuar në masakrën e Carallukës

Nr.	Emri mbiemri	Viti i lindjes	Vendlindja	Gjinia	Mosha
1.	Mehmet I. Hoti	1946	Carallukë	M	14
2.	Samir M. Hoti	1986	Carallukë	M	13
3.	Sherif S. Hoti	1939	Carallukë	M	60
4.	Ramadan S. Hoti	1917	Carallukë	M	82
5.	Arta B. Krasniqi	1990	Carallukë	F	9
6.	Drenishë B. Krasniqi	1999	Carallukë	F	0-1
7.	Jehona B. Krasniqi	1989	Carallukë	F	10
8.	Mentor B. Krasniqi	1998	Carallukë	M	0-1
9.	Ramize B. Krasniqi	1960	Carallukë	F	39
10.	Rrezarta B. Krasniqi	1993	Carallukë	F	6
11.	Shkurte B. Krasniqi	1994	Carallukë	F	5
12.	Milazim D. Krasniqi	1944	Carallukë	M	55
13.	Liridon Krasniqi	1985	Carallukë	M	14
14.	Desatan A.	1933	Carallukë	M	66

⁴⁰ Cituar sipas dëshmime të botuara në Krimet e luftës në Kosovë, 1998-1999, Monografi I, 985-986.

	Krasnqi				
15.	Avni K. Krasnqi	1973	Carallukë	M	26
16.	Bali K. Krasnqi	1972	Carallukë	M	27
17.	Elmi K. Krasnqi	1956	Carallukë	M	43
18.	Fetije K. Krasnqi	1935	Carallukë	F	64
19.	Hysni K. Krasnqi	1971	Carallukë	M	28
20.	Afrim M. Krasnqi	1976	Carallukë	M	23
21.	Nexhmi K. Krasnqi	1957	Carallukë	M	42
22.	Violetë N. Krasnqi	1981	Carallukë	F	18
23.	Veton N. Krasnqi	1985	Carallukë	M	14
24.	Lavdim N. Krasnqi	1986	Carallukë	M	13
25.	Blerta N. Krasnqi	1988	Carallukë	F	11
26.	Jeton N. Krasnqi	1988	Carallukë	M	11
27.	Fitim N. Krasnqi	1991	Carallukë	M	8
28.	Mehdi N. Krasnqi	1995	Carallukë	M	4 ⁴¹

⁴¹ ADSHMSM. "Regjistri i personave të vrarë gjatë luftës nga forcat serbe 1998-1999," fl.1-6. Osmani, Krimet e Serbisë në Kosovë, 1998-1999," 551-559. Këto të dhëna janë mbështetu dhe në konsultim me drejtorin e PSHMS, z. Liridon Hotin, Malishevë, 07.12.2020, ora 10:30-12:00.

Gjithashtu, forcat ushtarake dhe policore serbe kanë vrarë dhe masakruar dhjetëra* persona civilë të tjerë nga ky fshat, si dhe në fshatra të tjerë.** Pjesëtarët e ushtrisë dhe policisë serbe, gjatë aksionit në fshatin Javor më datën 5 qershor 1999, kryen një krim ku vranë dhe ekzekutoan tri gra të moshave të ndryshme. Po ashtu, në këtë fshat, nga forcat e ushtrisë dhe policisë serbe më datën 6 prill 1999, është vrarë Berat R. Berisha, i moshës 11-vjeçare.⁴² Numri i civilëve të vrarë në komunën e Malishevës është si vijon: në Malishevë janë 4 persona, në Astrazub 31, në Bajë 16, në Bellanicë 17, në Bellanicë 8, në Berishaj 1, në Bubavec 9, në Bubli 1, në Burim (Joviqi) 1, në Carallukë 39, në Demanek 1, në Dragobil 20, në Gullubofc 9, në Gunacat 8, në Gurbardh 3, në Janqisht 7, në Kijevë 4, në Stapanicë 2, në Libizhd 1, në Llafc 2, në Lladronoviq 4, në Llapçevë 11, në Llashkadrenoc 21, në Llazicë 12, në Marali 5, në Mirushë 2, në Mleqan 9, në Pagarushë 4, në Panorc 2, në Plloçicë 23, në Senik 8, në Shkarashnik 2, në Shkozë 7, në Temeçinë 2, në Terpezë 3, në Terpezë e Ulët 4. Gjithsej janë 317 persona.⁴³ Duhet të shtohet fakti se nga 45 fshatra që ka komuna e Malishevës dhe qendra komunale, gjatë luftës në Kosovë 1998-1999, në 38 fshatra vendbanime të kësaj komune, forcat ushtarake dhe policore, kanë vrarë, ekzekutuar dhe masakruar 317 banorë civilë. Ky numër përbën 12.5% të totalit të viktimave civile në Kosovë gjatë luftës. Në vazhdim, në mënyrë tabelore po japim numrin e të zhdukurve emrin, vendin e lindjes, vendbanimeve datën e zhdukjes si dhe vendin e zhdukjes. Duke u mbështetur në regjistrin e personave të zhdukur gjatë luftës në Kosovë në periudhën 1998-1999.

* Krasniqi, Jeton Bali. (1989-14 prill 1999). Krasniqi, Naim D. (1953-19.05.1999).

Krasniqi, Liridon N. (1985-14 prill 1999). Hoti, Drilon H. (1988-janar 1999). Hoti, Arben H. (1991-janar 1999). Driloni dhe Arbeni kanë vdekur për shkak të rrethanave të luftës. Osmani, Krimet e Serbisë në Kosovë, 1998-1999, I, 551-559. Këto të dhëna janë mbështetu dhe në konsultim me Drejtorin e PSHMS, z. Liridon Hoti, Malishevë, 07.12.2020, ora 10:30-12:00.

** Bashkim M. Krsaniqi (1985-30.03.1999) në fshatin Bubël; Fehtie M. Krasniqi (1930-prill 1999) në fshatin Gurbardh gjithashtu nga ky fshatë dhe i vrarë në fshatin Burbardh janë: Ibish B. Krasniqi (1910-prill 1999); Miftar F. Krasniqi (1920-prill 1999); Më gjerësisht shih: Osmani, Krimet e Serbisë në Kosovë 1998-1999, I, 551-559. Këto të dhëna janë mbështetu dhe në konsultim me drejtorin PSHMS, z. Liridon Hotin, Malishevë, 07.12.2020, ora 10:30-12:00.

⁴² Jusuf Osmani, Krimet e Serbisë në Kosovë 1998-1999, I, 2012, 531.

⁴³ *Po aty*, 549-550.

Nr.	Emri Mbiemri	Viti i lindjes	Vendbanimi	Data e zhdukjes	Vendi i zhdukjes
1.	Hasan Xh. Krasniqi	1957	Terpezë	28.07.1998	Terpezë
2.	Hajdin D. Kryeziu	1939	Bubavec	28.07.1998	Bubavec
3.	Bislim Morina	1915	Astrazub	31.03.1999	Astrazub
4.	Shaban Bashota	1920	Bubavec	04.1999	Damanekë
5.	Mehemet Tredhaku	1944	Dragobil	01.04.1999	Carralevë
6.	All Begaj	1938	Bajë	02.04.1999	Bajë
7.	Shaban I. Zogaj	1966	Bellanicë	02.04.1999	Astrazub
8.	Zymer A. Krasniqi	1966	Astrazub	31.03.1999	Carralevë
9.	Shaqir Paqarizi	1940	Dragobil	03.04.1999	Dragobil
10.	Daut Paqarizi	1935	Dragobil	03.04.1999	Dragobil
11.	Rexhep H. Kastrati	1963	Maxharre	04.04.1999	Maxharre
12.	Hamit Vrenezi	1909	Marali	04.04.1999	Marali
13.	Bujar Krasniqi	1979	Drenoce	10.04.1999	Turjakë
14.	Gani Karaqica	1953	Balincë	12.04.1999	Balincë
15.	Sinan Karaqica	1982	Balincë	12.04.1999	Balincë
16.	Hamez Karaqica	1920	Balincë	14.04.1999	Balincë
17.	Azem Hoti	1920	Balincë	14.04.1999	Balincë
18.	Mentor M. Kryeziu	1981	Bubavec	02.04.1999	Kralan

19.	Rexhep B. Mazreku	1963	Malishevë	02.04.1999	Kralan
20.	Sokol A. Krasniqi	1976	Damanek	18.05.1999	Pastasel
21.	Ramadan M. Thaqi	1932	Shkarashnik	15.04.1999	Shkarashnik
22.	Sabrie Thaqi	1937	Shkarashnik	15.04.1999	Shkarashnik
23.	Ali Sh. Javori	1942	Llagicë	1999	Garaqeve
24.	Latif M. Kryeziu	1966	Mleqane	02.07.1999	Prishtinë
25.	Bajram M. Karaqica	1928	Balincë	30.03.1999	Pejë
26.	Vehbi P. hajdaraj	1979	Llapqevë	02.04.1999	Kralan
27.	Hashim J. hasanaj	1957	Llapqevë	02.04.1999	Kralan
28.	Dine U. Hahlialj	1957	Llapqevë	02.04.1999	Kralan
29.	Nairn D. Halilaj	1981	Llapqevë	02.04.1999	Kralan
30.	Hysni R. Stoliqi	1947	Gucat	29.03.1999	Gucat
31.	Azem R. Stoliqi	1953	Gucat	28.03.1999	Gucat
32.	Xhafer F. Shala	1997	Bajë	27.08.1998	Senikë
33.	Shaqir R. Gashi	1940	Plloqicë	03.04.1999	Terdecë
34.	Liman D. Gegaj	1965	Fshati i Ri	19.07.1999	Rahovec
35.	Florim N. Krasniqi	1999	Drenoc	19.04.1999	Drenoc
36.	Hazir N. Kryeziu	1955	Mleqan	14.12.1998	Pashtrik
37.	Bajram S. Krasnqi	1952	Drenoc	1999	/
38.	Zeqir I. Morina	1926	Drenoc	/03.1999	Prizren

39.	Tahir Krasniqi	1967	Lladroviq	02.06.1998	Lladroviq
40.	Gani Krasniqi	1944	Terpezë	/07.1998	Terpezë
			Gjithsej		40 persona ⁴⁴

⁴⁴ Arkivi i Drejtorisë për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale, Regjistri i personave të zhdukur gjatë viteve 1998-1999. fl.1-2. Këta janë personat që janë zhdukur nga komuna e Malishevës, duke u bazuar tek shënimet që posedon Komisioni Komunal për të Zhdukurit pranë Kuvendit Komunal të Malishevës. (Malishevë, 29.11.2007). Komisioni përbëhej nga Sinan Gegaj - zyrtar për të Zhdukurit; Hysen Kryeziu nga Shoqata “Kujtesa” dhe Smail Zogaj.